

MONUMENT

KENNISKRING

**VAKBEURS MONUMENT
BRABANTHALLEN, DEN BOSCH**

**RESTAURATIE
SCHILDERS**

18 MEI 2022

**ONDERHOUD
NL**

Welkom

OnderhoudNL Restauratieschilders
Kenniskring MONUMENT

Woensdag 18 mei 2022

Welkom

- OnderhoudNL Restauratieschilders
 - Bestuur & sectormanager
 - Doelstellingen
- Doelstellingen kenniskring

Ferdinand Wieman
Sectormanager

Programma

14.00 uur: OnderhoudNL Restauratieschilders Kenniskring

- *Welkom & kennismaking - Ferdinand Wieman*
- *OnderhoudNL updates - Ferdinand Wieman*
- *Klimaat & Energietransitie - Anita van den Berg*
- *ERM Certificeringswerkboek - Gerard Scholten*
- *NCE Opleiding Erfgoed Schilderen - Frank Buijtendorp*
- *Excellentieprogramma Cibap/Nimeto - Eveline Bremmer*

15.00 uur: Chroom-6 in historische verflagen - *Mark Hulsen*

15.30 uur: Project in de spotlights: Siegestsäule Berlijn, het grootste met bladgoud belegde monument - *Peter Voshart*

16.00 uur: Afsluiting & Netwerkborrel

Uitleg

Wat is jouw naam?

raimond te morsche
richard westhof
fons weenink
sander danielle
martin hoogerwaard inge
mark
jasper myriam frank
hans koek marijke pasman
jeroen h eveline ron
gonny de jongh friso
jos anita van den berg

Ik werk / volg een opleiding bij:

OnderhoudNL Updates

- Activiteiten uit Beleidsplan 2020-2023 zijn o.a.
 1. Ontwikkeling leden > groeiend & focus op kwaliteit i.p.v. kwantiteit
 2. Zichtbaarheid verhogen > Ambachtenplein, artikelen & advertentie
 3. Ketensamenwerking > stimuleren ERM bijeenkomsten in de regio
 4. Klimaat- en energietransitie > leden informeren over ontwikkelingen
 5. Promoten ERM bij diverse doelgroepen
 6. Lobby activiteiten via o.a. GA-Platform Restauratie
 7. Opleidingen stimuleren > NCE & Vakscholen
 8. ERM Certificeringswerkboek > (her)certificeren o.b.v. nieuwe richtlijnen
 9. Kenniskringen organiseren

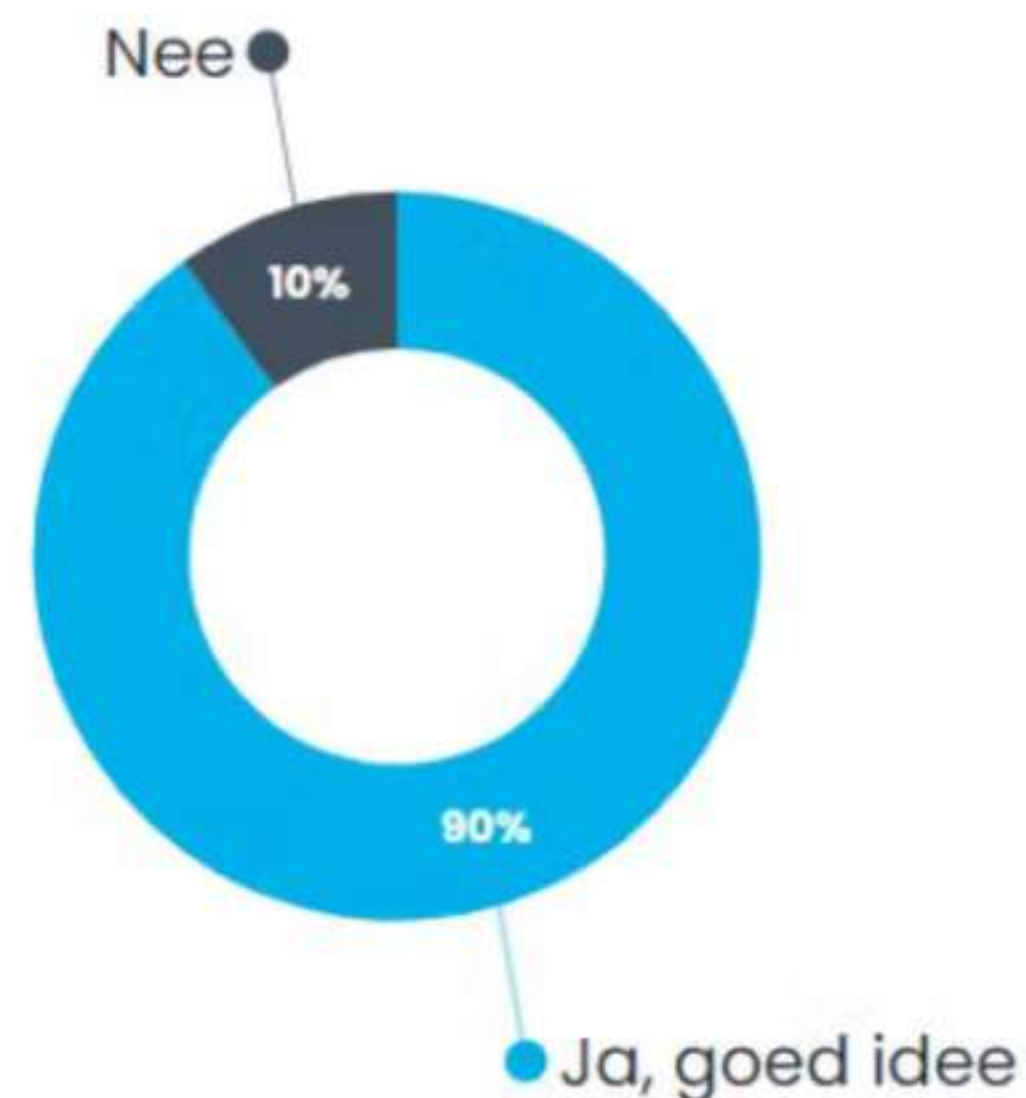
1. Ontwikkeling leden

- Huidige status: 20 ‘gewone’ leden (ERM-gecertificeerd)
- Daarnaast ‘aspirant’ leden
- Aantal ingepland voor audit om gecertificeerd te worden
- Diverse bedrijven interesse en bezig met werkboek

2. Zichtbaarheid

Stand OnderhoudNL Restauratieschilders op beurs Monument 2021 i.c.m. Kenniskring

Ze
er
o
ne
e
n
s

Ik verwacht dat OnderhoudNL events organiseren cq. aansluiten bij events waar opdrachtgevers komen

3.5

Ik verwacht dat OnderhoudNL zorgen voor PR in externe media

3.6

Ik verwacht dat OnderhoudNL ons ondersteunen in het creëren van zichtbaarheid

3.5

Ze
er
e
e
n
s

2. Zichtbaarheid

- Samen met GA Platform Restauratie aanwezig op Vakbeurs MONUMENT op het Ambachtenplein > diverse demonstraties samen met leden en vakscholen
- Artikelen in externe media
- Artikelen bij OnderhoudNL

2. Zichtbaarheid

 Ferdinand Wieman
Duurzame verbinder in Bouw & Vastgoed | Samen werken aan een toekomst...
2 w • Bewerkt •

Op 17, 18 en 19 mei geven restauratieschilders, aangesloten bij [Koninklijke OnderhoudNL](#) [#Restauratieschilders](#) i.s.m. leerlingen van Nimeto/Cibap, diverse demonstraties tijdens de [vakbeurs MONUMENT](#) op het Ambachtenplein van het [GA-Platform Restauratie](#). Ook organiseren wij op 18 mei de Restauratieschilders Kenniskring voor onze leden en alle geïnteresseerden in erfgoed schilderen.

Aanpak schilderwerk volgens restauratieladder
monumentenbeurs.nl • Leestijd: 2 min.

  Okke Spruijt en 39 anderen 5 commentaren • 2 gedeelde bijdragen

Reacties

 +32

  Interessant Commentaar Delen Versturen

 3.031 impressies [Statistieken weergeven](#)

Op zoek naar een kwalitatieve restauratieschilder?

Wilt u zeker zijn dat uw monument erkend en kwalitatief geschilderd en/of gerestaureerd wordt conform de geldende kwaliteitsrichtlijnen en door vakkundige professionals? Neem dan contact op met een ERM-gecertificeerd restauratieschildersbedrijf.

1 Beers Totaalonderhoud beerstotaalonderhoud.nl	6 Koek & Reinders Schilderwerken koekandreinders.nl	11 Oostveen Meesterschilders oostveenmeesterschilders.nl	16 Schildersbedrijf F. van Triest ventriest.com
2 Cloin Schilderwerken met de puntjes op de i metdepuntjesopdei.nl	7 Lenferink Lemelerveld Schilders- Afbouw en Vastgoedonderhoud lenferink.com	12 PMDO Schilders pmdo.nl	17 Schildersbedrijf Koeverma koeverma.nl
3 De Bresser bresser.nl	8 Lenferink Vastgoed-onderhoud Noordoost lenferink.com	13 Schilder- en Restauratiewerken Leo Scholten leoscholten.nl	18 Schildersbedrijf Noom schildernoom.nl
4 Kemps Restauratie en Renovatie kemporestauratie.nl	9 Meesterschildersbedrijf D. Pouwels meesterschilder-pouwels.nl	14 Schilders- en Afwerkingsbedrijf Franse schildersbedrijf-franse.nl	19 Verhoeven Vastgoed Verbeteraars verhoeven-vvn.nl
5 Kloet Onderhoud kloetonderhoud.nl	10 Melling Meesterschilders mellingputten.nl	15 Schildersbedrijf De Jongh dejonghwaardenburg.nl	20 Wolters Vastgoed Onderhoud woltersbv.nl

Meer weten over OnderhoudNL restauratieschilders en/of ERM? Kijk op [OnderhoudNL.nl/sector-restauratieschilders](#)

3. Ketensamenwerking stimuleren

[Publicaties](#) | [Infobladen](#) | [Nieuws](#) | [Ni](#)

- Case Zeeland
- Stimuleren andere regio's

NIEUWS - 21 december 2021

Zeeland borgt restauraties met ERM richtlijnen

Voor de restauratie van Zeeuwse kerkgebouwen, molens, stadhuizen en fabrieken stelt de Provincie Zeeland jaarlijks 1,8 miljoen euro beschikbaar. De provincie wil daarvoor de kwaliteit van de werkzaamheden geborgd zien. Zij stelt daarom eisen aan de deskundigheid van de bedrijven en hanteert daarbij de ERM richtlijnen als norm.

Heldere eisen

Luid en duidelijk staat het er, in het Algemeen Subsidiebesluit van de Provincie Zeeland: Onder 'deskundig restauratiebedrijf [wordt verstaan]: een bedrijf dat de restauratiewerkzaamheden uitvoert volgens de in de beroepsgroep geldende kwaliteitsrichtlijnen en normen, voor zover deze zijn vastgesteld door het [College van Deskundigen Restauratiekwaliteit](#) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg'. En even later: 'De restauratiewerkzaamheden worden uitgevoerd volgens de in de beroepsgroep geldende normen, voor zover deze zijn vastgesteld door het College van Deskundigen Restauratiekwaliteit van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg.'

4. Klimaat & Energietransitie

- Beleidsmanager Anita van den Berg
- <https://www.onderhoudnl.nl/stream/klimaat-en-energietransitie-voor-restauratieschilders.pdf>
- <https://www.onderhoudnl.nl/stream/duurzame-mobiliteit-voor-restauratieschilders-.pdf>

5. Promoten ERM bij diverse groepen

- GA Platform Restauratie
- Overheden (gemeente, provincie, rijk)
- NCE
- Opdrachtgevers
- Externe media
- Beursdeelname
- Promotie bij andere leden OnderhoudNL

“Bekend maakt bemind”

6. Lobby activiteiten

- GA Platform Restauratie > www.onderhoudnl.nl/ga-platform-restauratie
- ACTUEEL: ‘dossier Lood’
- Manifest
- Subsidie opleidingen

MANIFEST VOOR EEN BETERE KWALITEITSKETEN VOOR DE INSTANDHOUDING VAN MONUMENTEN

→ Monumenten verdienen kwaliteit

Monumenten zijn van onschatbare waarde. Ze hebben een zeldzaam maatschappelijk belang in het koppelen van verleden aan heden en zijn het onmisbare nationale, regionale en lokale visitekaartje. Hoe belangrijk ze zijn, wordt dezer dagen extra duidelijk, nu ze in de coronacrisis als gebouwde en groene iconen in stad en landschap door hun unieke uitstraling volop afdeling en ontspanning bieden.

Het belang van de erfgoedsector is voelbaar groot, maar lastig in concrete cijfers uit te drukken. Dat geldt niet voor de aantallen monumenten. Nederland telt 82.000 gebouwde en groene rijksmonumenten en 56.000 gemeentelijke monumenten. Gemiddeld wordt er jaarlijks voor € 400 miljoen in onderhoud en restauratie geïnvesteerd. Deze cijfers vormen

slechts een klein deel van het verhaal. De maatschappelijke betekenis van monumenten gaat deze cijfers verre te boven.

Monumenten zijn kwetsbaar en zeer gevoelig voor regelmatig, consciëntieus en kwalitatief hoogwaardig onderhoud. Investeren in monumenten is investeren in de slagader van de samenleving.

Hoe staat het met de zorg voor het erfgoed? Wordt er voldoende kwaliteit geleverd en beschikken alle betrokken partijen over de juiste kennis voor een verantwoorde instandhouding van onze monumenten? Dat hebben de drie koepelorganisaties uit de restauratiebranche, de Vereniging van Architecten Werkzaam in de Restauratie (VAVR), de Vakgroep Restauratie en het GA-platform Restauratie, laten onderzoeken.

In de hele keten van instandhouding zitten kwetsbare schakels, die moeten worden aangepakt. Van kwetsbaar naar kwaliteit, zodat we het erfgoed in goede staat kunnen doorgeven aan de generaties na ons.

7. Opleidingen stimuleren

- Samenwerking NCE, inclusief Klankbordgroep
- Samenwerking Vakscholen Nimeto / Cibap
- Oriëntatie mogelijkheden
 - voor goede aansluiting op arbeidsmarkt
 - zonder te versplinteren

8. ERM Certificeringswerkboek

- Nieuwe up-to-date versie
- Toelichting Gerard Scholten

9. Kenniskringen organiseren

- Kenniskring MONUMENT, 18 mei 2022
 - Openbaar
- Kenniskring Paleis Het Loo, 24 juni 2022
 - Exclusief voor de ‘gewone leden’ (ERM gecertificeerd)
- Kenniskring Najaar > Nader te bepalen
 - Exclusief voor de ‘gewone leden’ (ERM gecertificeerd)

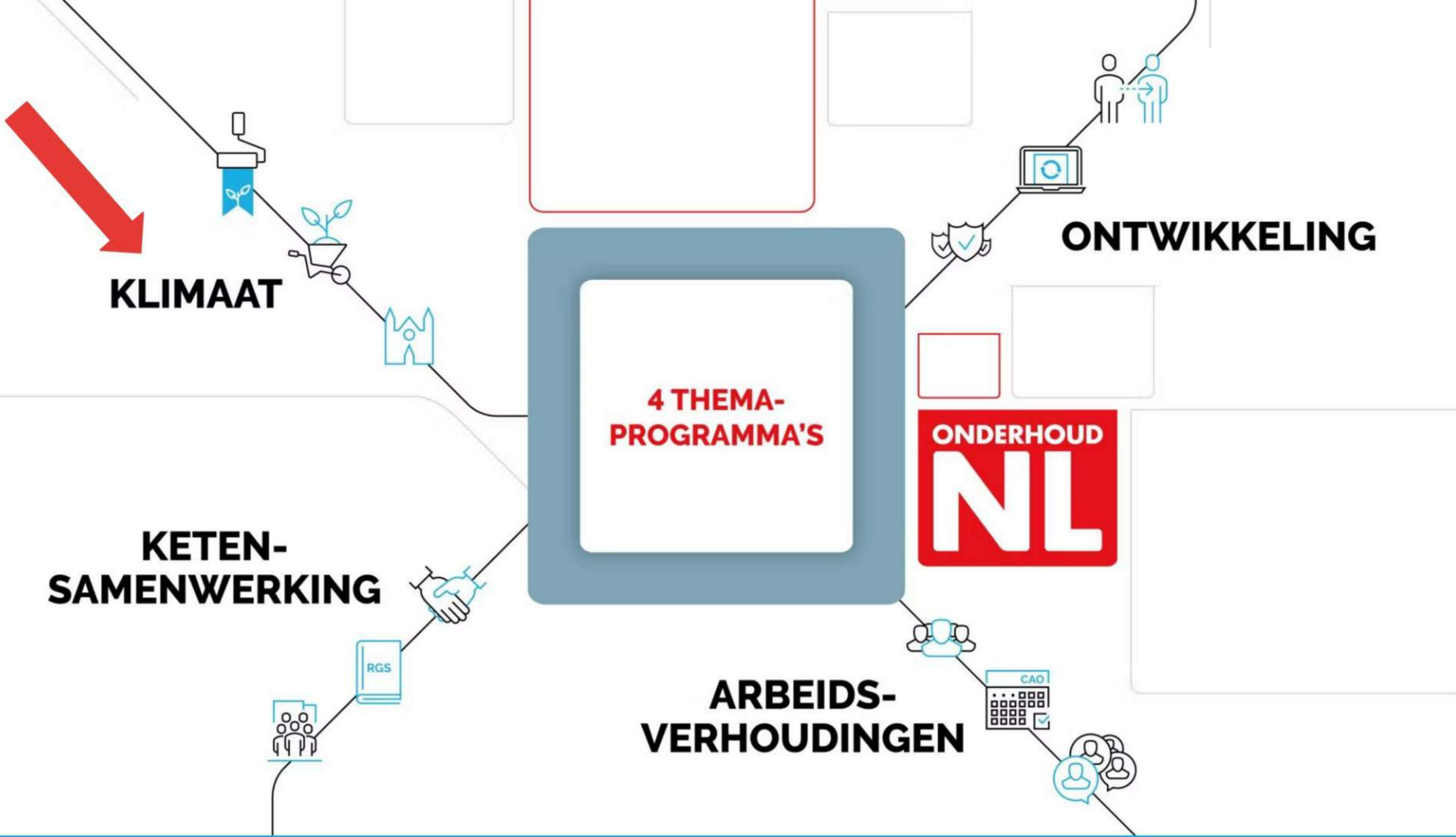
Klimaat & Energietransitie

Anita van den Berg

18 mei 2022

Ontwikkelen - NCE Opleiding Erfgoed Schilderen

Frank Buijtendorp

opleiding erfgoed Schilders

Welkom op de opleiding Erfgoed schilder

Mijn naam is: Frank Buijtendorp
Ruim 30 jaar zelfstandig ondernemend in
Decoratie- Restauratie- en Onderhoud **schilderwerk**

Nu **Opleidingscoördinator**
Verantwoordelijk voor de organisatie van de opleidingen;

NCE erfgoedopleidingen Schilders

NCE inspecteur Gebouwd erfgoed

Wat doet het NCE

- Gestart als gesubsidieerd-project (Regionaal Investeringsfonds) 2014 tot 2018
- Platform van branchegroepen, overheid, scholen, div. organisaties
- Doel: **samen** de positie van erfgoedonderwijs versterken
 1. Opleidingen en cursussen zichtbaar en vindbaar maken
 2. Maatwerkoplossingen voor opleidingen met branches uitdenken
 3. Opleidingen ontwikkelen en borgen
 4. Imago van de sector verbeteren - trots op vakmanschap!
 5. Volgen van opleidingen en cursussen stimuleren
- Masterplan 2018 – 2022 subsidie OCW

Resultaten Masterplan 2018-2021

10 nieuwe opleidingen – 18 betrokken brancheorganisaties – 246 studenten

NCE
NATIONAAL CENTRUM
ERFGOEDOPLEIDINGEN

Restauratie Timmeren / Metselen

107

Vakgroep Restauratie |
Vereniging Timmerwerk
Restauratie |
Gebouwschil Nederland

Restauratie Leidekker & Loodgieter

18

Nederlandse Vereniging
van Leidekkers (NVVL) |
GAZ in de Bouw

Restauratie Glazenier

8

Ondernemers Vereniging
Glazeniers (OVG)

Professional Restauratie

43

Vakgroep Restauratie |
Federatie Grote Monumenten-
gemeenten | Vereniging van
Architecten Werkzaam in de
Restauratie (VAWR) |
Vereniging van Adviesbureaus
Monumenten (VAM) |
Monumentenwacht NL

Inspecteur Gebouwd Erfgoed

12

Vakgroep Restauratie |
Vereniging van
Architecten Werkzaam
in de Restauratie (VAWR) |
Vereniging
van Adviesbureaus
Monumenten (VAM) |
Monumentenwacht NL

Hovenier Historisch Groen

14

Stichting Kennis-
ontwikkeling Groen
Erfgoed | Gilde van
Tuinbozen |
Erfgoed Hoveniers

Erfgoed Rietdekken

8

Vakfederatie Rietdekkers |
Rietdekkers Gilde

Restauratie Voegen

12

Vereniging Nederlandse
Voegbedrijven (VNV) |
Vakgroep Restauratie |
Stichting Voeggarant |
Gebouwschil Nederland

Erfgoed Schilderen

24

Onderhoud NL-
Restauratie Schilderen

Leslijn Erfgoedschilder

Opleiding erfgoedschilders is een niveau 4 opleiding

Aanvangsniveau / eventuele vereiste vooropleiding;

Minimaal 3 jaar werkervaring als onderhoudsschilder liefst in monumentale sector

MBO 3 werk- en denk niveau

Sterke motivatie voor specialisatie, instandhouding monumenten

Om “erfgoedschilder” te worden.

Leslijn Erfgoed schilder

Theoretische Vakken in de ochtenden;

Blok 1	Intro monumentenzorg 5 dagen	Bouwgeschiedenis & organisatie bouwprocessen
Blok 2	Verftechnologie	5 dagen
Blok 3	Historisch schilderwerk op hout	6 dagen
Blok 4	Historisch schilderwerk op steen	5 dagen
Blok 5	Historisch schilderwerk op metaal	3 dagen
Blok 6	Glas en Behang	4 dagen
Blok 7	Instandhoudingsplan	3 dagen

Elk blok wordt getoetst met een theorietoets
Examen = examenopdracht met Examengesprek
Score minimaal voldoende

in de middag;

25 werktaken
Excursies
Colleges

Score minimaal voldoende

opleiding in de najaar en winterperiode
Verdeeld over circa 3 jaar

Lopende opleidingen Erfgoed Schilder

Zutphen

Twee groepen van elk 12 studenten in Gestart in najaar 2020

Momenteel tot en met Blok 3 afgerond

Evaluatie studenten inhoud opleiding	10% voldoende	90 % goed
--------------------------------------	---------------	-----------

Evaluatie beoordeling met cijfer	55% geeft 7	45% geeft 8
----------------------------------	-------------	-------------

Najaar 2022 volgt blok 4

winter 2023 volgt Blok 5

Najaar 2023 volgt Blok 6

winter 2024 volgt Blok 7 + examen

Lopende opleidingen Erfgoed Schilder

Goes

één groep 10 studenten gestart winter 2022

Momenteel tot en met blok 2 afgerond

Evaluaties ook zeer positief

Najaar 2022 volgt blok 3

winter 2023 volgt Blok 4

Najaar 2023 volgt Blok 5

winter 2024 volgt Blok 6 + 7 +examen

2023 start nieuwe groep plaats voor max 14 leerlingen in midden van het land

Voornemen is elk jaar één nieuwe groep op te starten in een regio

Hebben jullie nog vragen ?

Bedankt voor jullie aandacht

Ontwikkelen - Cibap/Nimeto Excellentieprogramma

Eveline Bremmer

EXCELLENTIE

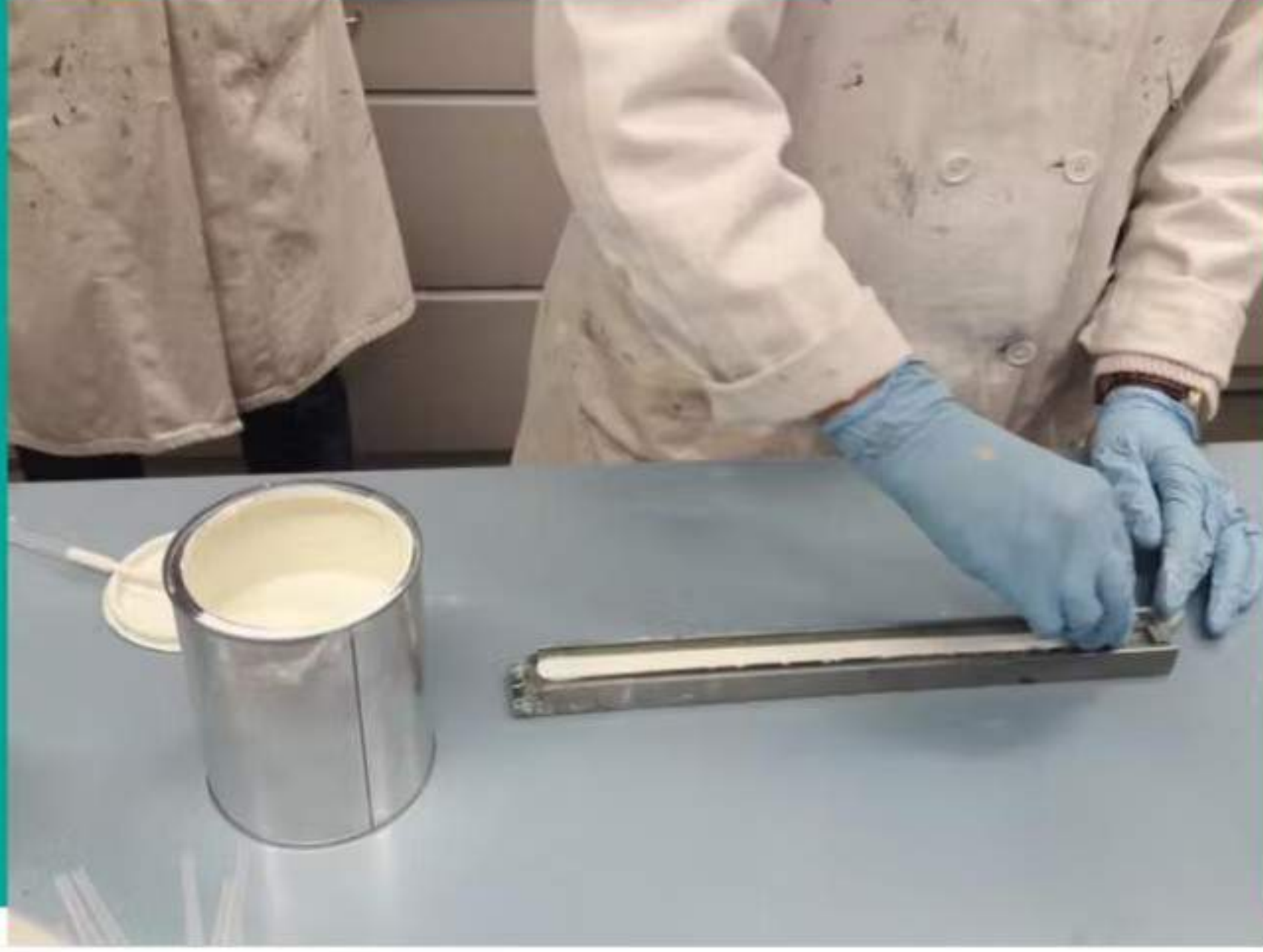
Doel Excellentieprogramma

- Het excellentie programma stelt topstudenten in staat om meer uit hun opleiding te halen.
- Het is een extra curriculaire programma waarbij op maandagmiddag en -avond, met een select groepje talentvolle studenten aan uiteenlopende modules gewerkt wordt.
- Het programma wordt ondersteund door lezingen, workshops, begeleiding en feedback door vakmensen uit het bedrijfsleven.

Inhoud curriculum

1 ^e leerjaar	• Werkveld conservatie/restauratie cultureel erfgoed• Heraldiek• Grisaille en Trompe l'Oeil
2 ^e leerjaar	• Verftechniek historisch/modern• Kleur historisch onderzoek• Beeldenrestauratie

Toelichting ERM Certificeringswerkboek

Gerard Scholten

18 mei 2022

Presentatie ERM Werkboek

uitgave 2022

Gerard Scholten

- Doorontwikkeling BRL ERM 4000
- Aanvulling URL 4009

Opzet werkboek

Uitleg over controle-aspecten bij
auditbezoek

Deel 1: organisatie

Deel 2: vakvaardigheid

Processtappen:

- Ingevoerd kwaliteitssysteem
- Voldoende kennis en ervaring
- Referentie restauratieprojecten

Inhoud werkboek deel 1

Herziening gericht op BRL ERM 4000

Indeling is geharmoniseerd naar basis van een model-tekst alle BRL's

- Enkele hoofdstukken zijn samengevoegd
- Een deel van de tekst is verplaatst
- Procedure voor verkrijging van een certificaat is veranderd

Inhoud werkboek deel 2

Herziening gericht op URL 4009

Aanvulling in het werkboek:

Schilderen aan molens

- Gaande en staande werk
- Buiten en binnenwerk
- Schilderwerk op houten,, minerale en metalen ondergronden

Procedure veranderd

Jaar 1: toelatingstoets

Jaar 2: administratieve toets

Jaar 3: praktijktoets ½ dag

Jaar 4: ----

Jaar 5: herhalingsstoets

Toetsing controle aspecten voor
de BRL 4000 en URL 4009

Ontwikkeling opleiding NCE

Lesmateriaal erfgoedschilders

Basisdeel moduul 1 Org. bouwproces/Bouwgeschiedenis
Profieldeel moduul 2 Verftechnologie
Profieldeel moduul 3 Schilderwerk op hist. hout
Profieldeel moduul 4 Schilderwerk op hist. steen
Profieldeel moduul 5 Schilderwerk op hist. metaal
Profieldeel moduul 6 Varia Glas en hist. behangwerk
Profieldeel moduul 7 Instandhouding

Inhoud lesmateriaal:
Vakboek (naslagwerk)
Lesbrief
Werktaken i.s.m. bedrijfsleven
Vragen / Antwoorden

Chroom-6 in historische verflagen

Mark Hulsen

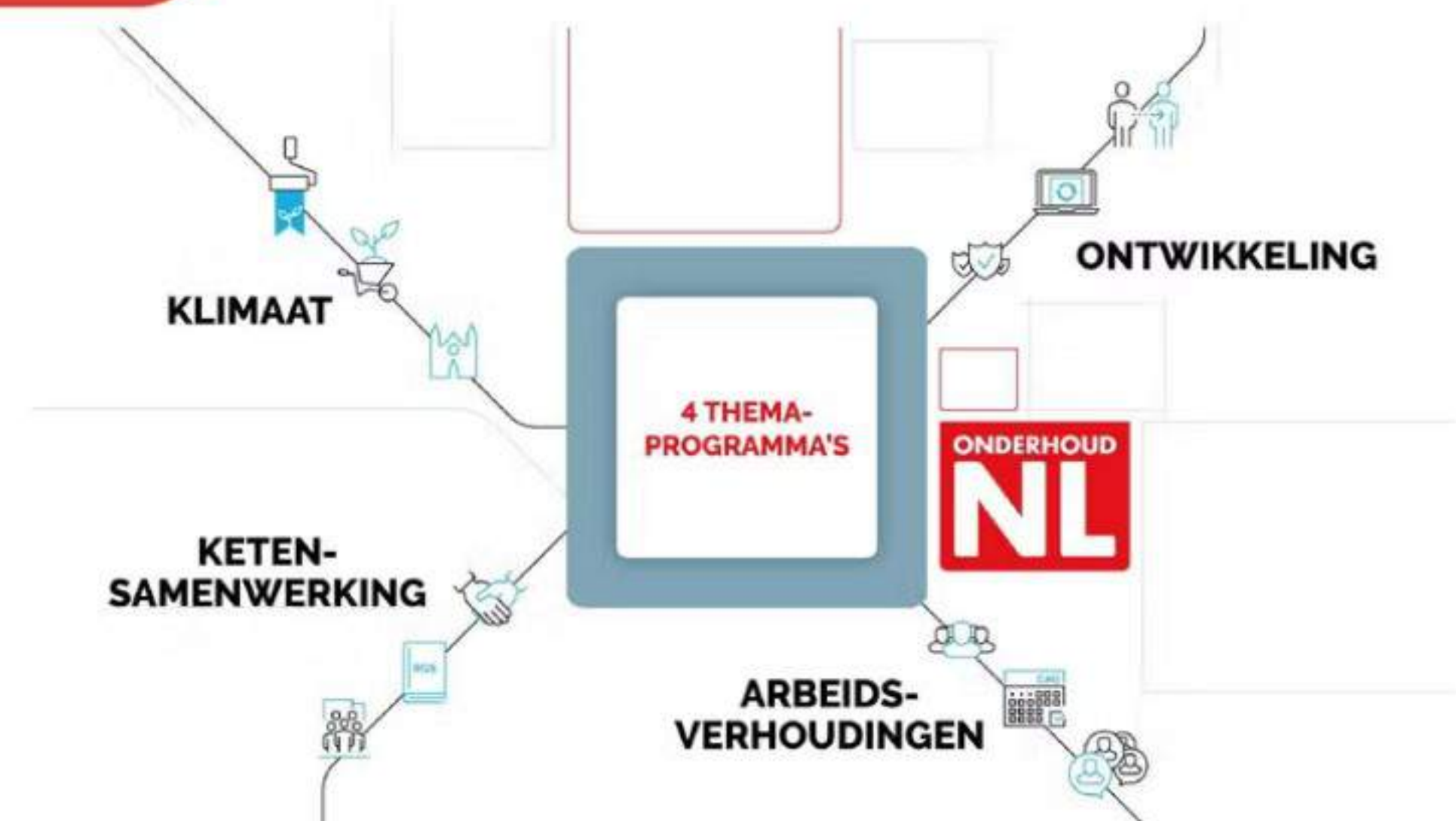
15.00 uur

Chroom 6 in historische verflagen

Mark Hulsen, Sectormanager Schilders, Garantie en onderwijsexpertise centrum

Chroom stellingen

Waar denk je aan bij het woord 'Chroom'?

voertuigen

bescherming van metalen

verchromen

metaal

verchromde onderdelen

metaal bescherming

element

Wat is (historische) Verf

- Bindmiddel
- Pigment
- Verdunningsmiddel
- Oplosmiddelen
- Kleurstoffen
- Vulmiddelen
- Additieven

En we weten allemaal dat er in het verleden andere stoffen werden toegepast die nu mogelijk verboden zijn!

Doel (historische) verf

- Beschermen ondergronden
- Verfraaien
- Functioneel (signalering)

Chroom 6 in (historische) verf

Altijd gebruikt als pigment

- Kleurgevend (het is in basis een geel pigment, maar komt ook voor in rode, en groene kleuren)
- Actief corrosiewerend pigment. Veelal toegepast op staal voor de uitstekende corrosiewering.
- Ook op houten en betonnen ondergronden
- Benamingen: zink(tetraoxy)chromaat, chromaatgeel, chromaatgroen,

Ook lood (loodwit) , cadmium, zink en zijn gevaarlijke stoffen die in oude verflagen & coatings voorkomen.

Altijd belangrijk bij verwijderen van verflagen zijn bronmaatregelen en PBM's

Wat is het probleem/problems

1. Chroom 6 komt op vele en op diverse ondergronden voor.
2. Chroom 6 is bewezen kankerverwekkend
3. Chroom 6, maar ook lood (loodwit) , cadmium, zink en andere verdachte stoffen kunnen voorkomen in historische verflagen en coatings.
4. RWS, RVD, NS Stations en anderen bevelen aan alle oppervlakken als Chroom 6 verdacht te behandelen
5. Verschillende behandelplannen in de praktijk zorgt voor onduidelijkheid bij opdrachtgevers (van volledige containment, tot niets!)

Rol OnderhoudNL

Augustus 2021: NS Stations en ook leden zochten contact met OnderhoudNL

Constatering: verschillende aanvliegroutes Chroom 6 verdachte oppervlakken.

Vraag: wat kan OnderhoudNL hier als branchevereniging in betekenen.

Noot:

OnderhoudNL heeft vanuit sector Industrieel (Metaalconservering / grote conserveringswerken) veel ervaring met beheersregime 1.0 van RWS en vanuit asbestwetgeving met het protocol “Saneren van asbesthoudende beglazingskit”

Werkgroep handleiding Chroom 6

- In 2021 werkgroep opgestart
- Gevalideerd blootstellingsonderzoek is de bron en Beheersregime 2.0 is uitgangspunt

Doel:

Eenduidige handleiding om veilig en gezond te werken bij het verwijderen & bewerken van oude verflagen waar gevaarlijk inhaalleerbaar stof kan vrijkomen.

	Handmatig schuren	Machinaal schuren / kaalslijpen / afbramen bv bristblaster, lamelenschijf (met on-tool afzuiging) ^{13, 14}	Machinaal schuren / kaalslijpen / afbramen / , bv bristblaster (geen on-tool afzuiging)	Gritstralen (eenmalig of recyclebaar) grit	Vacuümstralen	Sponsstralen	Inductie reinigen met on-tool afzuiging ¹⁵	Laser reinigen
On tool-afzuiging / bronafzuiging		●					●	●
Stofafscherming met afzuiging ¹¹			●	●		●		
Stofafscherming								
Afzetten werkgebied	●	●			●		●	●
Uitvoering maximaal 4 uur per dag				●				
Onafhankelijke ademlucht en straalpak				●		●		
Airstream helm of Volgelaatsmasker + P3 filter	■	■	●		■		■	■
Halfgelaatsmasker met verwisselbaar P3 filter of Wegwerpstofkapje FFP3	■	■			■		■	■
Wegwerpstofkapje FFP2		■			■		■	
Kledingprocedure	●	●	●	●	●	●	●	●
Douchen	●		●	●		●		●
Handschoenen								

Wat zegt URL 4009 Historisch Schilderwerk

- In 3.3.1 staat veel beschreven over Veiligheid en gezondheid en de beheersmaatregelen

<https://www.stichtingerm.nl/kennis-richtlijnen/url4009>

- **Bijlage 3 Veiligheid en gezondheid**

Arbobesluit

Eisen aan Ontwerpfase

Eisen aan Uitvoering

In URL 4009 zijn in ieder geval de volgende gevaarlijke stoffen benoemd:

Teerhoudende conserveringslagen

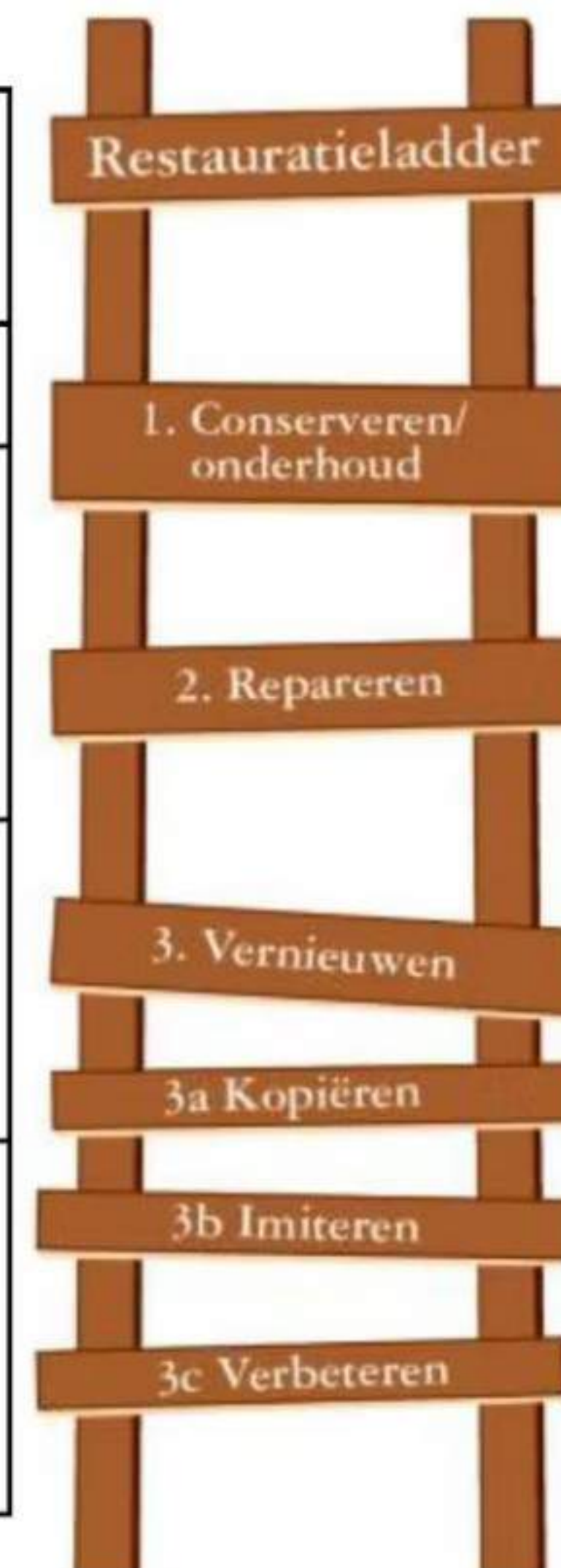
Lood en koperhoudende verflagen

Chroomhoudende verflagen

Asbestcement / Asbesthoudende beglazingskit

Restauratieladder bij schilderwerk

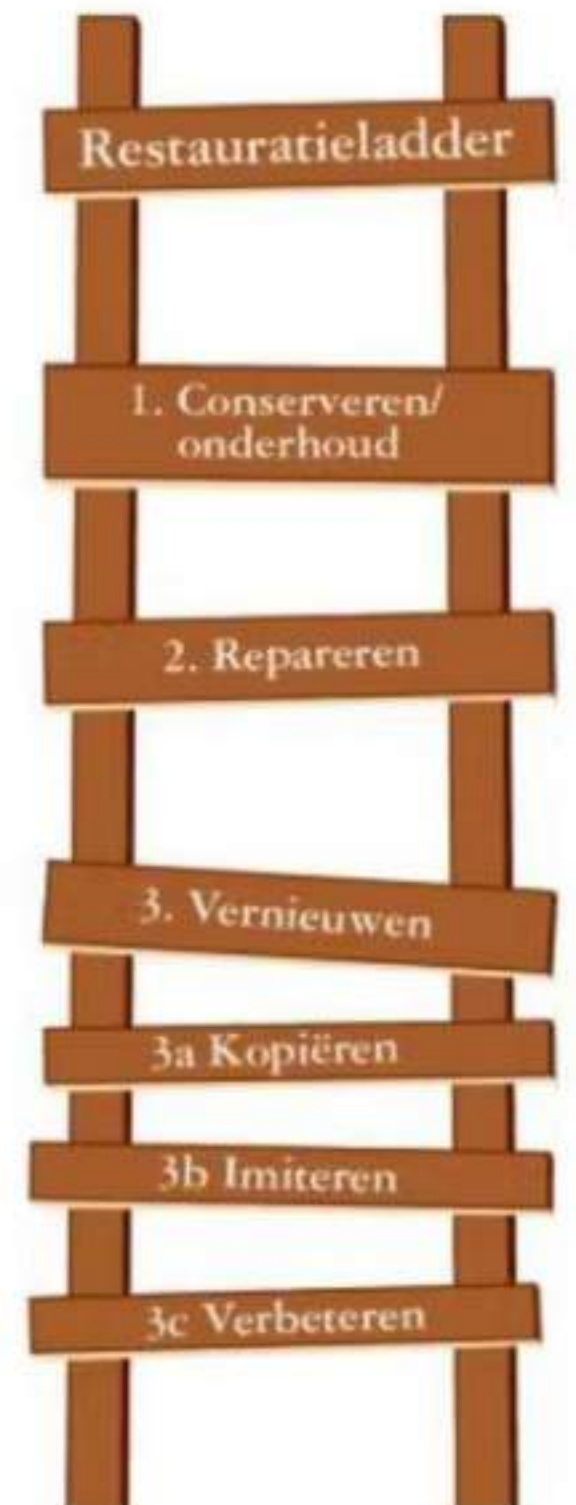
1. Conserveren/ onderhouden	Bijvoorbeeld reinigen of in de was zetten (kerkbanken)	
2. Repareren	Bijvoorbeeld houtrot reparatie / deelvervanging	
3. Vernieuwen	3a. Kopiëren	De verflaag wordt vervangen. Zelfde vorm, zelfde (gelijksoortig) materiaal, zelfde techniek
	3b. Imiteren	De verflaag wordt vervangen. Zelfde vorm, ander materiaal soortgelijke techniek
	3c. Verbeteren	De verflaag wordt vervangen of aangepast. Verbeteren prestatie; oorspronkelijke of aangepaste techniek.

Werkzaamheden en de dilemma's

- Kleurhistorisch onderzoek (URL 2004)
- Lagen onderzoek (systemen)
- Onderhoudswerkzaamheden aan historische gebouwen, kunstwerken en objecten en historisch schilderwerk
- Wat te doen bij de stap repareren
- Hoe kan je vernieuwen en wat betekent kopiëren in dat proces
- Repareren: voorbehandelen ondergronden / schuren
- Kopiëren: toepassen van eenzelfde systeem met verboden producten kan en mag niet!

Waar willen wij naar toe?

- Gevalideerde veilig en gezonde werkwijze voor medewerkers van (ERM gecertificeerde) restauratieschildersbedrijven.
- Waarom?
 - In URL 4009 zijn voorwaarden benoemd
 - ERM gecertificeerde restauratieschildersbedrijven zijn opgeleid en ter zake kundig
 - ERM gecertificeerde bedrijven hebben zich geconformeerd aan URL 4009 en werken conform de URL
 - Kleine aanpassing URL naar beheersregime 2.0 en gevalideerde werkwijze

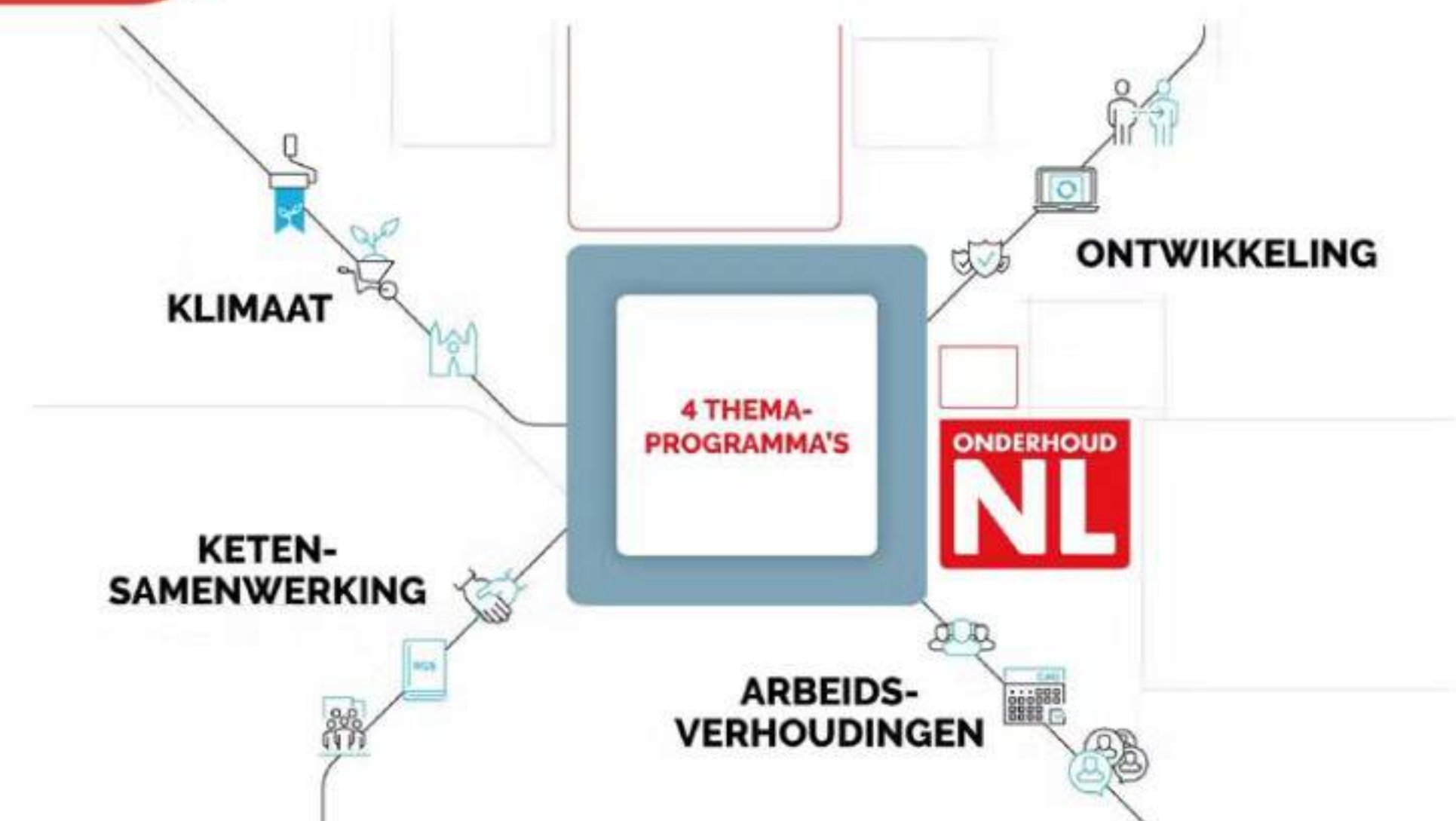

Conclusie en aanbevelingen

- Beheersregime 2.0 is afgeschaald t.o.v. 1.0 en gaat over gevaarlijk respirabel fijnstof.
- Beschouw monumentale ondergronden altijd als potentieel gevaarlijk. Testen levert geen 100% garantie op!
- Pas de stappen in restauratieladder toe en laat intact historische verflagen zoveel mogelijk intact mits functionerend en goed hechtend.
- Schuur nat of met juiste bescherming (FFP3 masker en stofafzuiging bij machinaal schuren)
- Houd OnderhoudNL in de gaten t.a.v. beheersregime 2.0 en de handleiding.

Dank voor uw aandacht!

Project in de spotlights: Siegestssäule Berlijn, het grootste met bladgoud belegde monument

Peter Voshart

15.30 uur

Ken jij de Siegestsäule?

2

Jazeker!

0

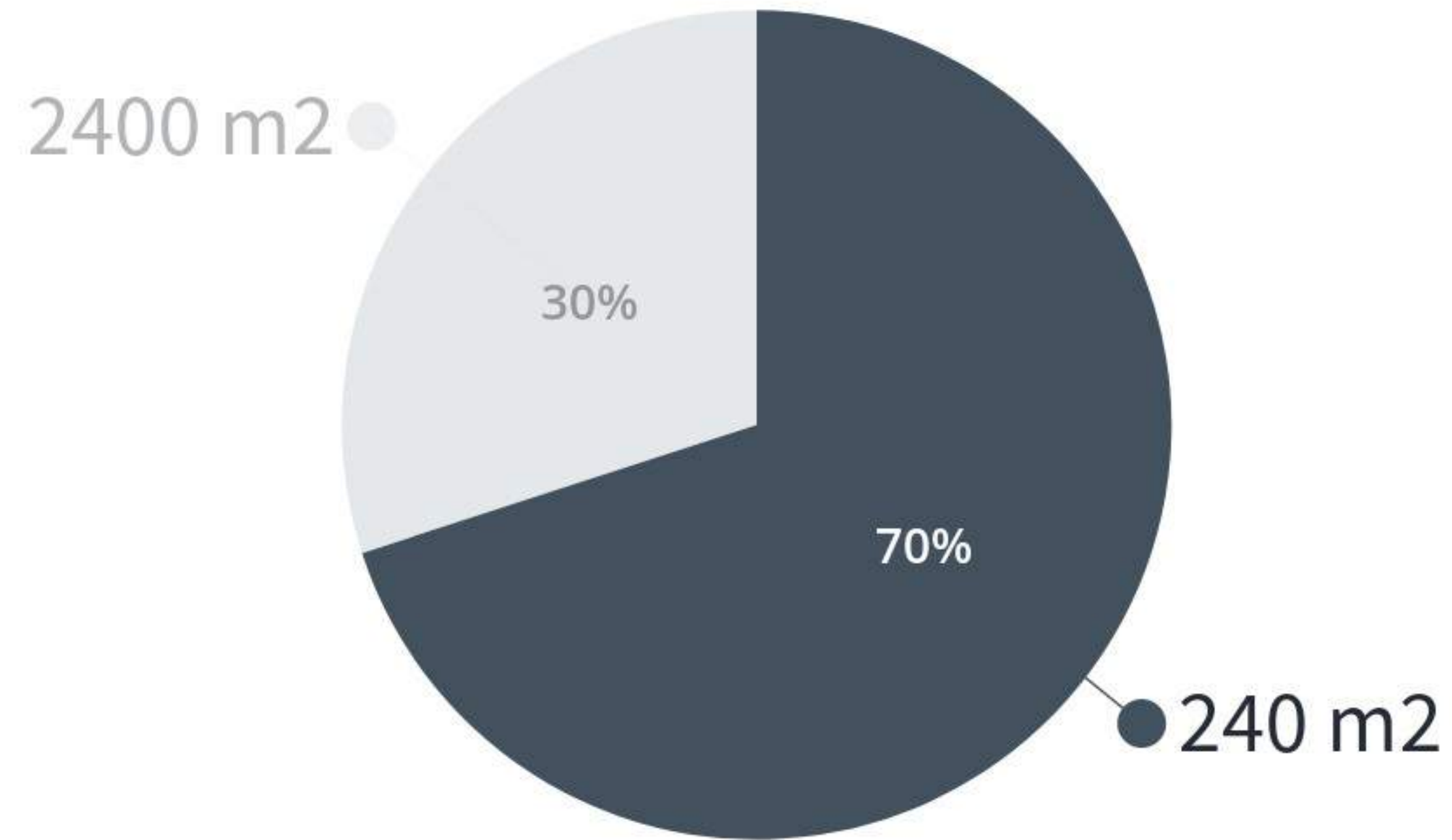
Ja, wel van gehoord

19

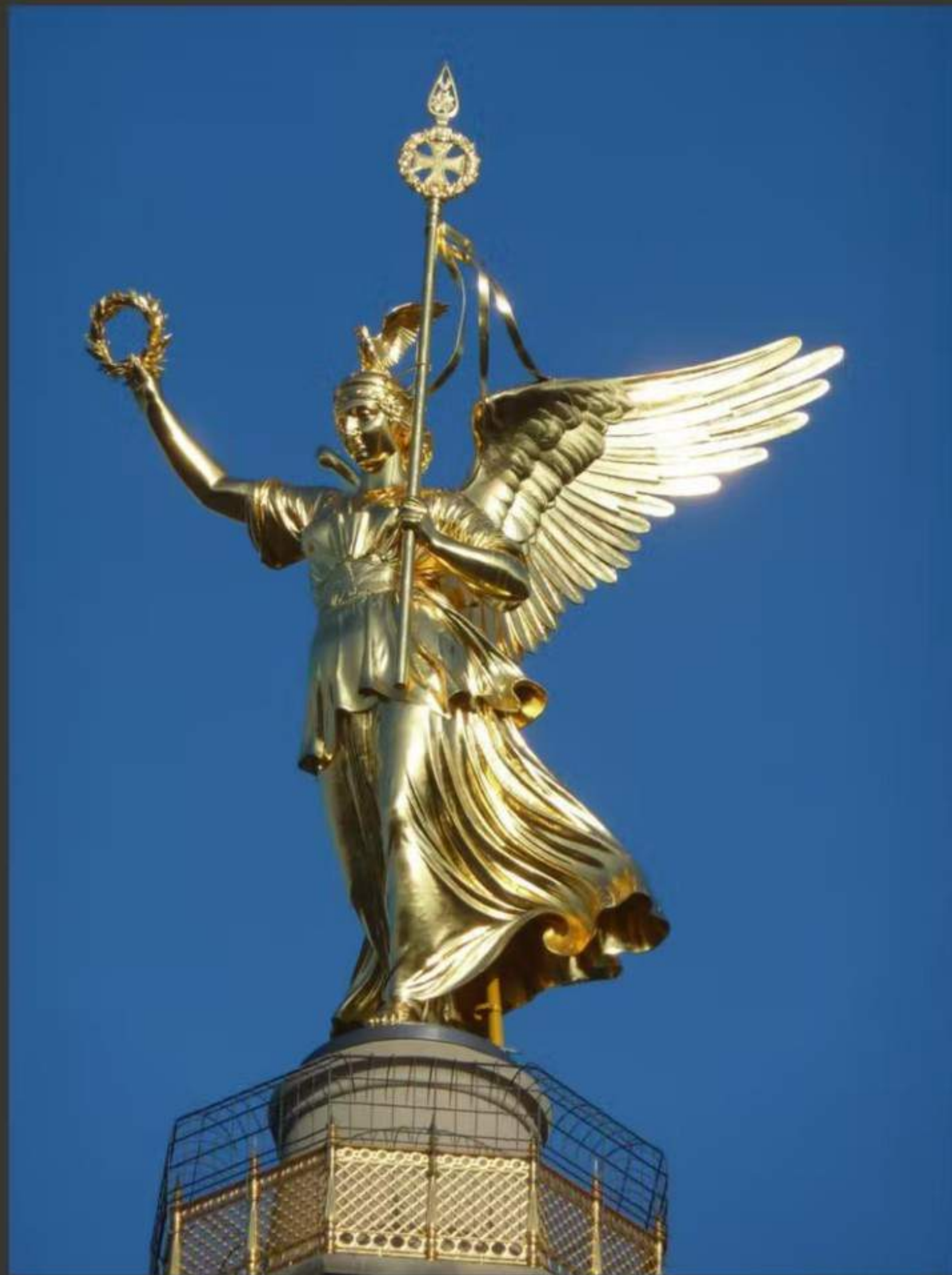
Nee, mij onbekend

Hoeveel vierkante meter is verguld?

Hoeveel blaadjes bladgoud kan je stapelen in 1mm?

A word cloud of numbers. The numbers are of various sizes and colors (blue, red, grey). The numbers include 2500, 500, 1500, 1001, 1000, 415, 7000, 100, 300, 250, 750, 999, and 995. The numbers are arranged in a somewhat circular pattern, with some numbers appearing multiple times.

Duitsland - Berlijn — Siegessäule 240M2 vergulding

Nederland – Amsterdam – Heineken brouwerij

Nederland – Amsterdam Nationaal concert gebouw

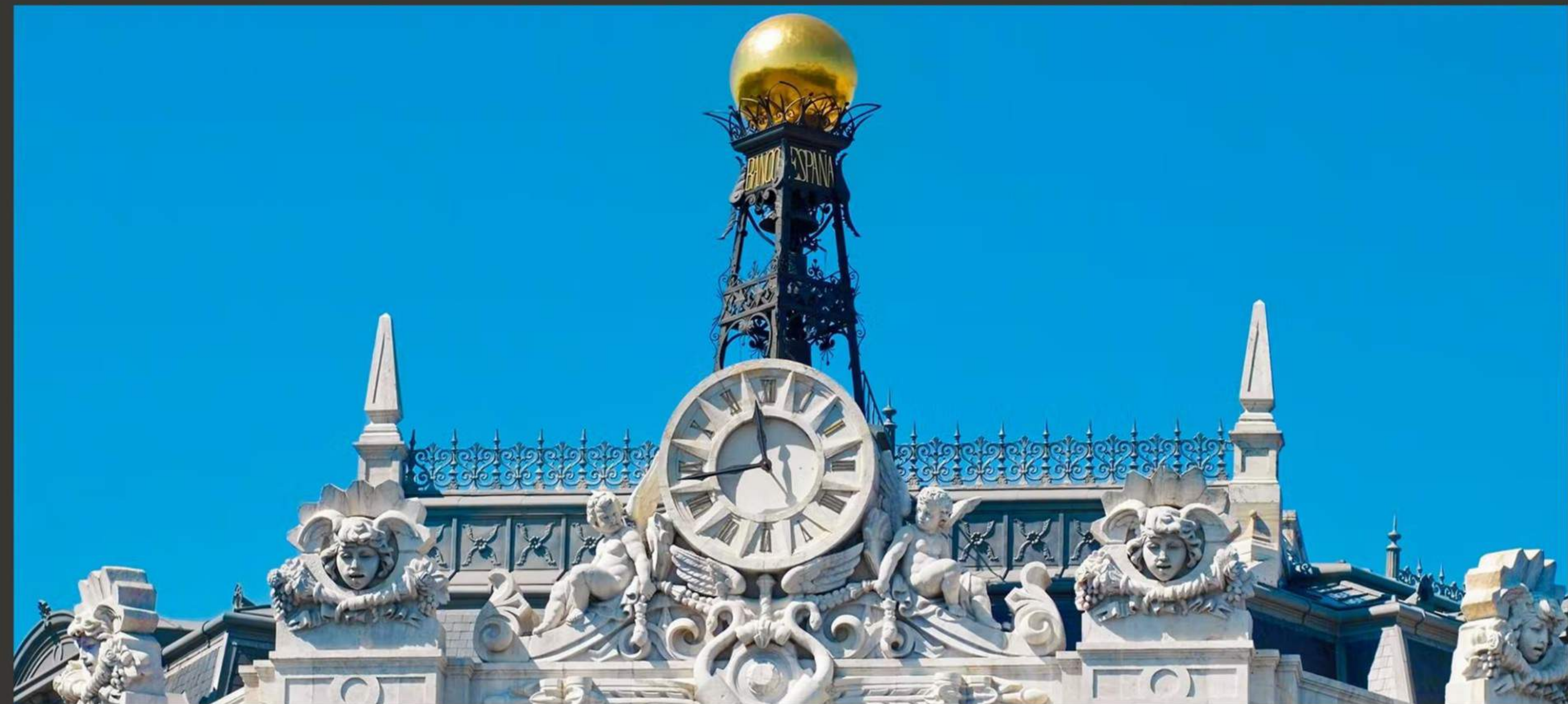
Belgie - Antwerpen - Onze lieve vrouwekathedraal

Verenigd koninkrijk – Birmingham- Guru Nanak Gurdwara tempel

Italie – Florence - Duomo

Spanje – Madrid – De bank van Spanje

USA – Arizona – Willieams - Kadampa Meditatiecentrum

USA –California – Los Angeles – Glendale Statue Spirit of American Youth

Afsluiting

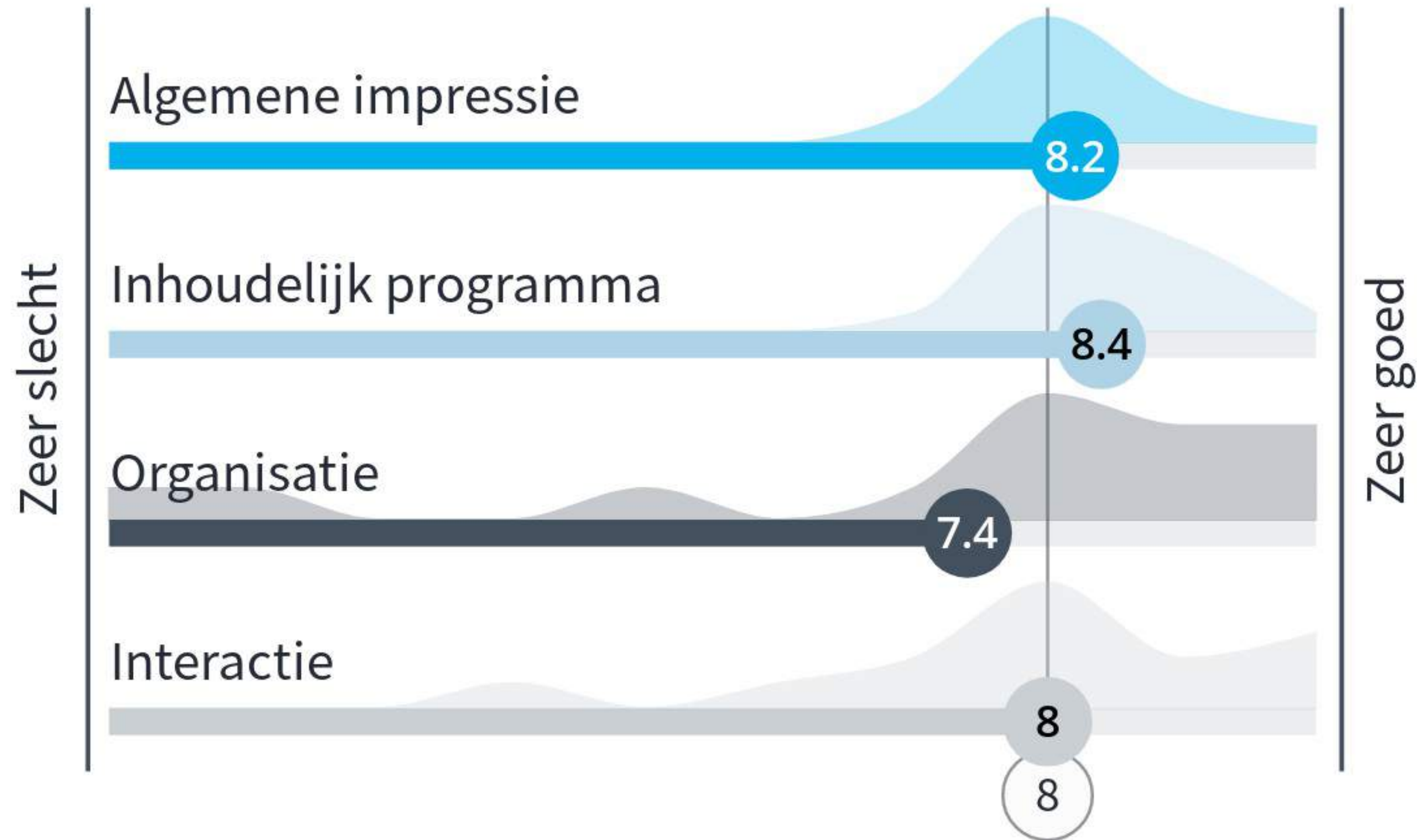
Ferdinand Wieman

16.00 uur

Jouw waardering over de Kenniskring

Netwerkborrel

Dank voor jouw komst!

18 mei 2022

